

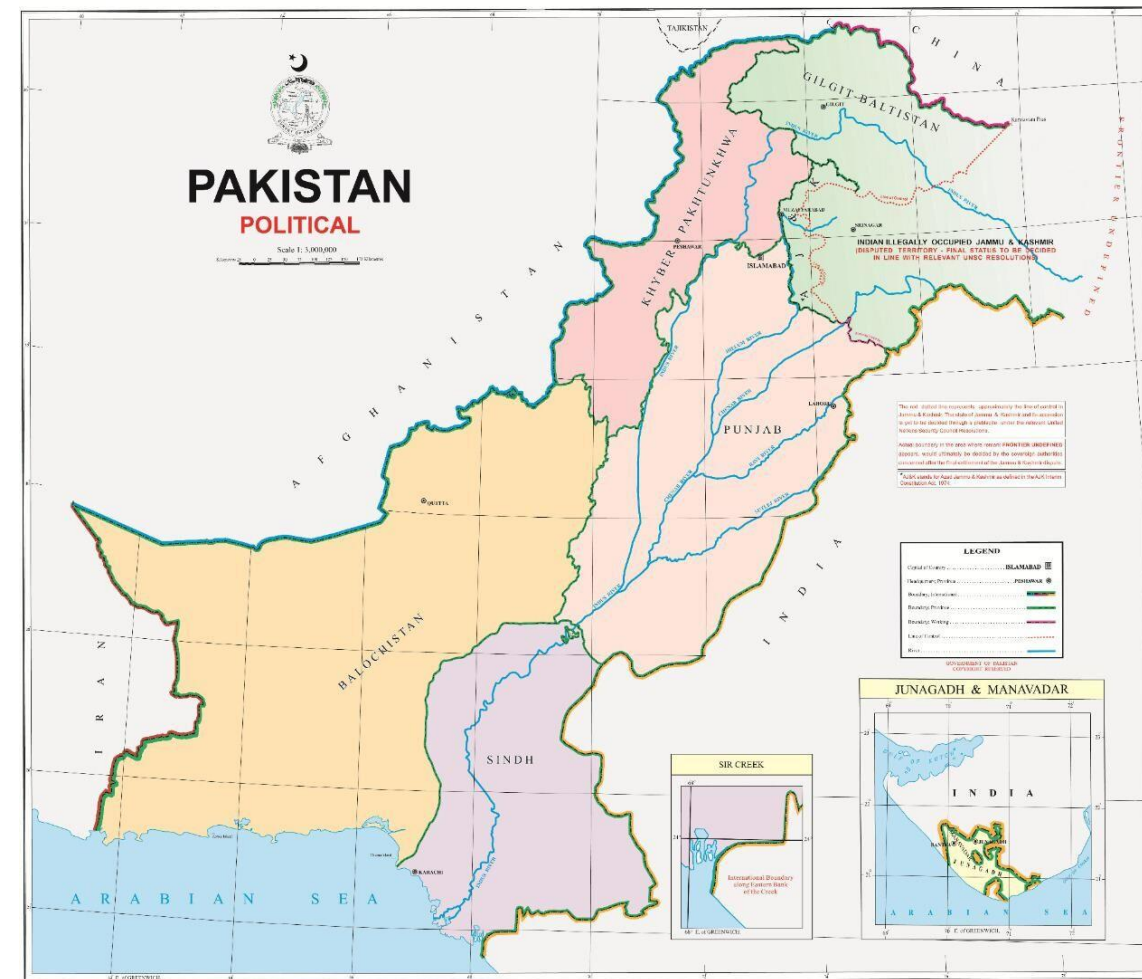
راهنمای تجارت با کشور پاکستان

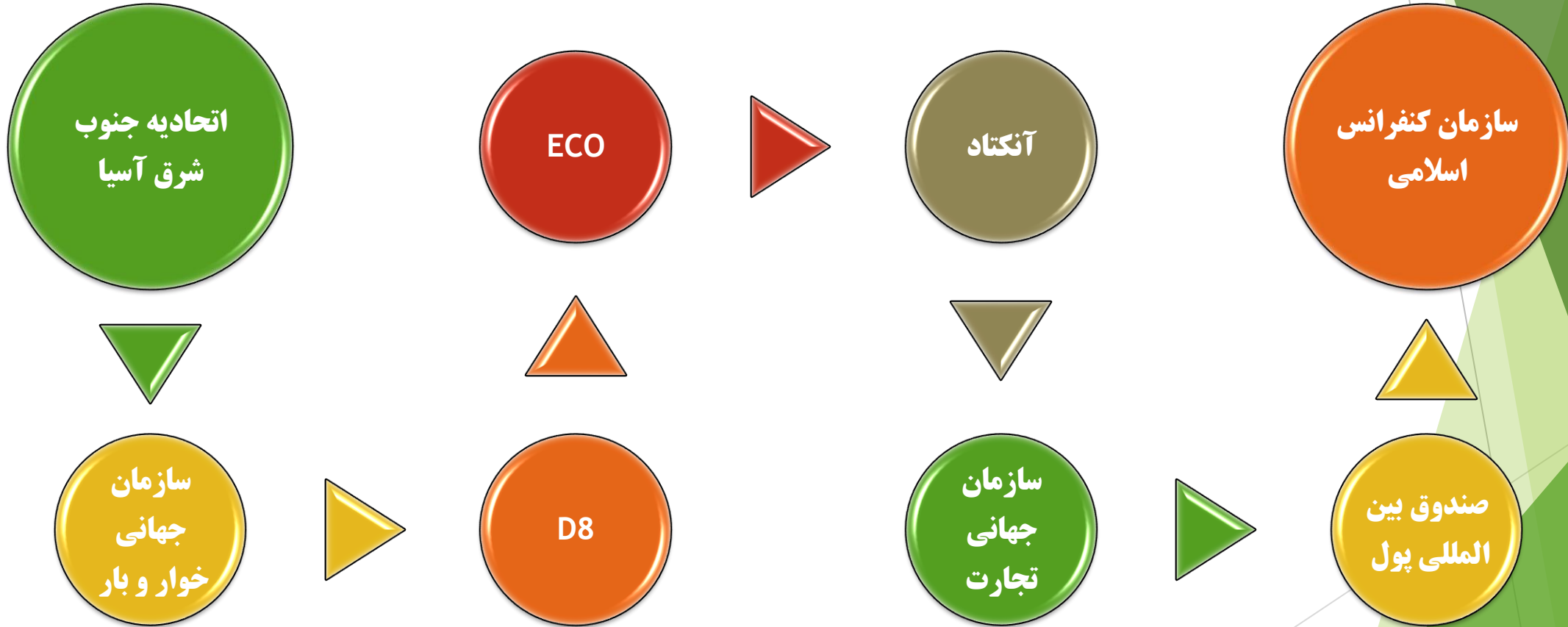
تهیه شده توسط: اتاق مشترک بازرگانی
ایران و پاکستان

اطلاعات عمومی کشور پاکستان

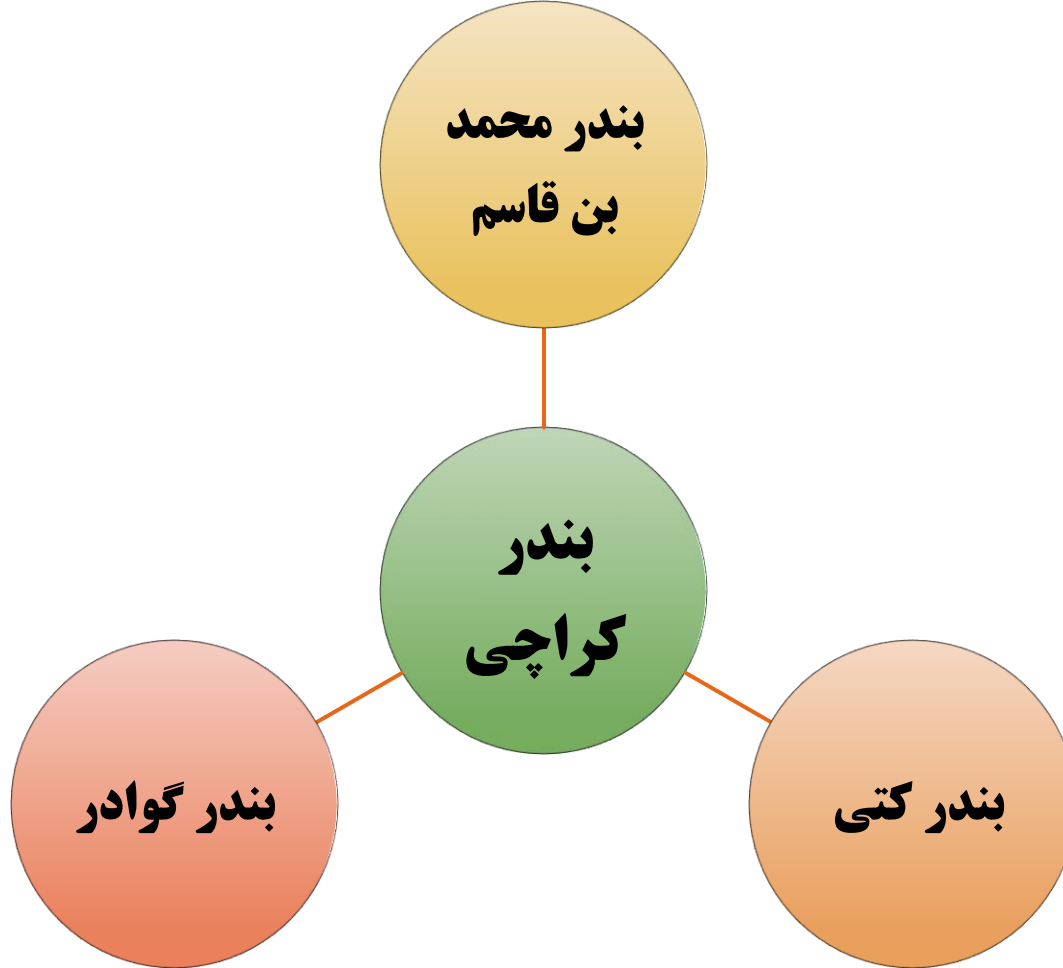
۹۴۰،۸۰۳	مساحت (کیلومتر مربع)
۲۲۰ میلیون نفر	جمعیت
اسلام آباد	پایتخت
کراچی، لاهور، کوئته، فیصل آباد، راولپندی	شهرهای مهم
زبان رسمی و زبان های رایج زبان اردو زبان رسمی است و زبان انگلیسی نیز رواج دارند	زبان رسمی و زبان های رایج
جمهوری فدرال	نوع حکومت
عارف علوی	رئیس کشور
روپیه	واحد پول و نرخ برابری با دلار
اسلام	مذهب
مسیحی - بودایی	اقلیت های قومی و مذهبی
بندر کراچی ، قاسم ، گوادر	مناطق آزاد تجاری

عضویت در سازمان های بین المللی و منطقه ای:

بنادر پاکستان

اقتصاد پاکستان

شہادت بسیار زیاد به هند دارد.

کشاورزی ، خدمات ، صنعت ، معدن و مواد
معدنی از بخش های اصلی اقتصاد پاکستان
است.

بزرگترین صادر کننده توپ فوتبال در جهان
است.

پاکستان؛ پنجمین کشور پر جمعیت جهان

- ▶ ۲۲۷ میلیون نفر
- ▶ ۶۱٪ بین ۱۵ تا ۶۱ سال
- ▶ ۲/۴٪ نرخ رشد جمعیت
- ▶ ۲۵۰ میلیون نفر تا ۲۰۳۰

مناطق صنعتی پاکستان

منطقه صنعتی کرنگی

مهندسی نور و محصولات روشنایی ، فرآوری غذا ، تولید غذا از تولید به مصرف و محصولات دارویی ، پوشاک / تولید پارچه با ارزش افزوده ، بسته بندی و چاپ و انبارداری / تدارکات مراکز خرید و تجاری ، فناوری اطلاعات ، سنگ های قیمتی و جواهرات

منطقه صنعتی بن قاسم

مهندسی نور و روشنایی ، خودرو و قطعات ، ریخته گری و ساخت ، انبارداری و تدارکات ، سایر خوشه ها

منطقه صنعتی راجنا

قطعات خودرو ، محصولات چرمی ، بسته بندی و واحد های پردازش مواد غذایی علاوه بر صنایع دیگر

منطقه صنعتی نوشهرو فیروز

فرآوری مواد غذایی کشاورزی، فرآوری مواد غذایی غیر کشاورزی، مهندسی نور و روشنایی، سایر شاخه ها

مناطق ویژه اقتصادی پاکستان

Bostan

- فرآوری میوه
- ماشین‌های کشاورزی
- مواد معدنی و سنگ‌های قیمتی
- صنایع سرامیکی
- یخ و سردخانه
- تجهیزات الکتریکی
- مونتاژ موتورسیکلت
- صنایع دارویی و صنایع غذای حلال

Dhabeji

- ریخته‌گری فولاد
- خودرو و قطعات خودرو
- شیمیایی و دارویی
- مهندسی الکترونیک مصرفی (Consumer Electronics Engineering)
- منسوجات و پوشاک
- انبارداری
- مواد و مصالح ساختمانی
- FMC

Allama Iqbal

- نساجی
- مهندسی
- برق و الکترونیک
- رنگ‌های شیمیایی (chemical paints)
- کشاورزی و فرآوری غذا

Rashkai

- پوشاک و محصولات نساجی
- مصالح ساختمانی منزل
- کالاهای عمومی
- لوازم الکترونیکی و برقی
- تجهیزات اتومبیل و مکانیک

۱۰ بازار هدف اصلی صادرات پاکستان

رتبه	نام کشور	ارزش صادرات پاکستان به کشور در سال مالی ۲۰۲۱ (دلار)	سهم از کل صادرات پاکستان در سال مالی ۲۰۲۱
۱	ایالات متحده آمریکا	۵,۱۵۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۰٪
۲	چین	۲,۴۲۸,۰۰۰,۰۰۰	۹٪
۳	انگلستان	۲,۰۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۸٪
۴	آلمان	۱,۵۰۹,۰۰۰,۰۰۰	۶٪
۵	هلند	۱,۲۴۷,۰۰۰,۰۰۰	۵٪
۶	افغانستان	۱,۰۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۴٪
۷	امارات متحده عربی	۱,۰۰۷,۰۰۰,۰۰۰	۴٪
۸	اسپانیا	۸۷۸,۰۰۰,۰۰۰	۵/۳٪
۹	ایتالیا	۷۸۸,۰۰۰,۰۰۰	۳٪
۱۰	بنگلادش	۶۵۱,۰۰۰,۰۰۰	۵/۲٪

۱۰ کشور اصلی صادرکننده به پاکستان

رتبه	نام کشور	ارزش صادرات به پاکستان به کشور در سال مالی ۲۰۲۱ (دلار)	سهم از کل واردات پاکستان در سال مالی ۲۰۲۱
۱	چین	۱۵,۵۲۷,۰۰۰,۰۰۰	٪۲۸
۲	امارات متحده عربی	۵,۵۱۴,۰۰۰,۰۰۰	٪۱۰
۳	اندونزی	۳,۱۸۱,۰۰۰,۰۰۰	٪۶
۴	ایالات متحده آمریکا	۲,۸۸۳,۰۰۰,۰۰۰	٪۵
۵	عربستان سعودی	۲,۶۷۴,۰۰۰,۰۰۰	٪۵
۶	قطر	۱,۹۶۹,۰۰۰,۰۰۰	٪۴
۷	ژاپن	۱,۵۶۳,۰۰۰,۰۰۰	٪۳
۸	کویت	۱,۵۵۲,۰۰۰,۰۰۰	٪۳
۹	کره جنوبی	۱,۴۱۵,۰۰۰,۰۰۰	٪۳
۱۰	برزیل	۱,۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰	٪۲

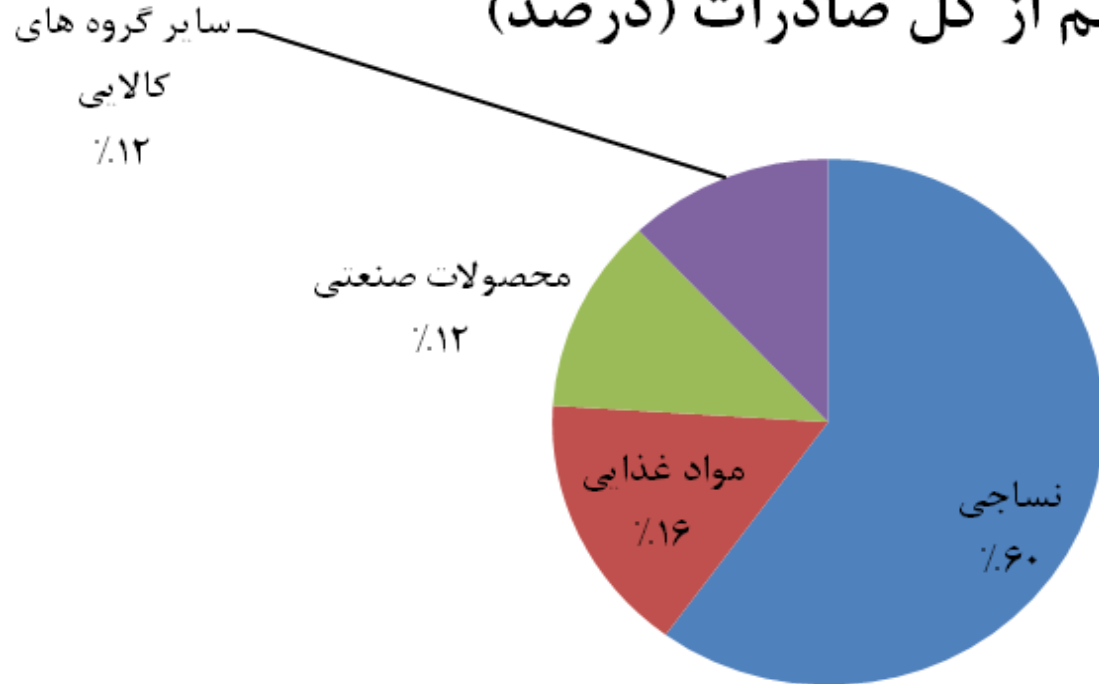
تجارت خارجی پاکستان در سال مالی ۲۰۲۱

- ▶ حجم تجارت خارجی معادل ۸۱ میلیارد دلار
- ▶ ۱۹٪ افزایش صادرات و ۲۷٪ افزایش واردات نسبت به سال مالی ۲۰۲۰
- ▶ افزایش ۳۵ درصدی کسری تراز تجارت خارجی نسبت به سال مالی ۲۰۲۰

تحلیل صادرات پاکستان

سهم از کل صادرات (درصد)

• رشد ۲۳ درصدی صادرات محصولات

نساجی نسبت به سال مالی ۲۰۲۰

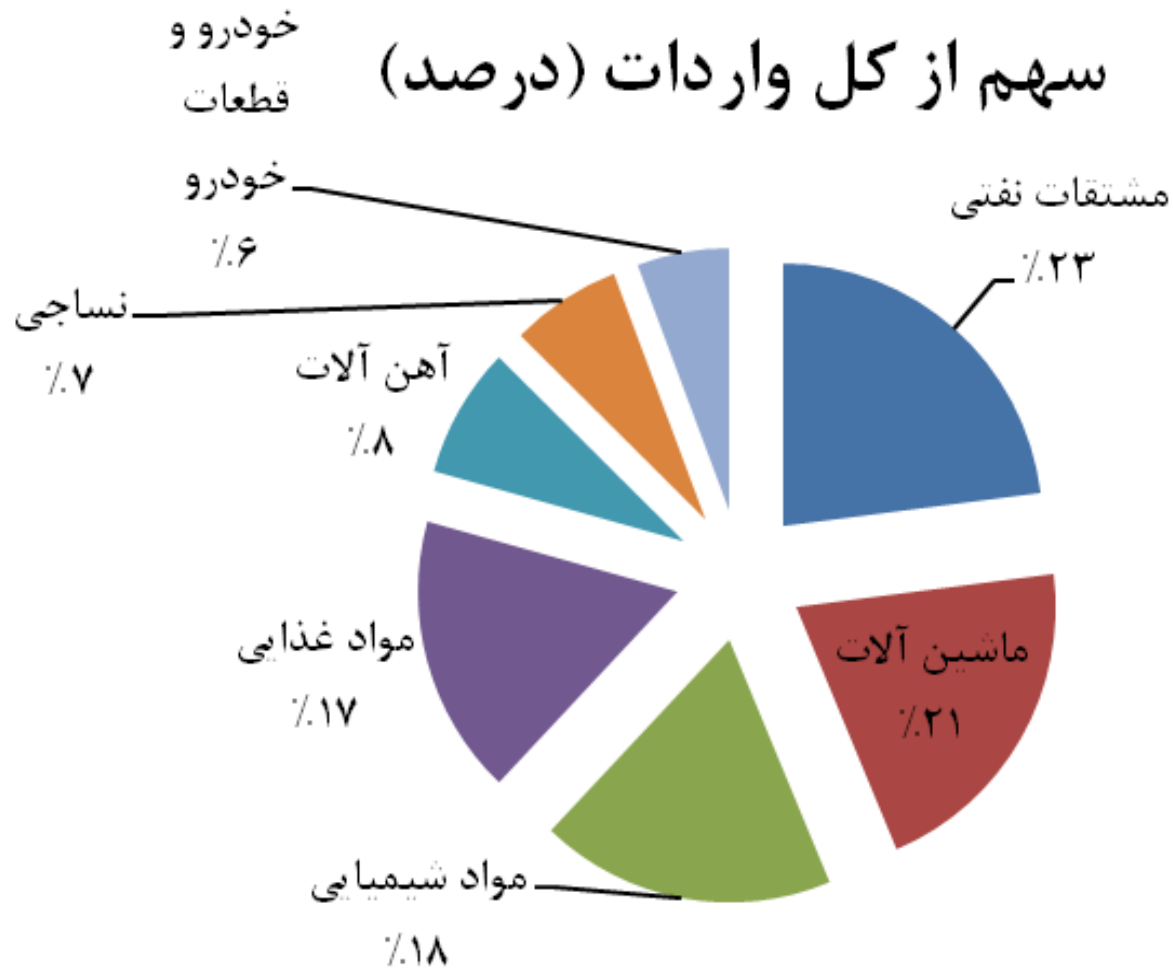
• رشد ۱۴ درصدی صادرات محصولات

صنعتی نسبت به سال مالی ۲۰۲۰

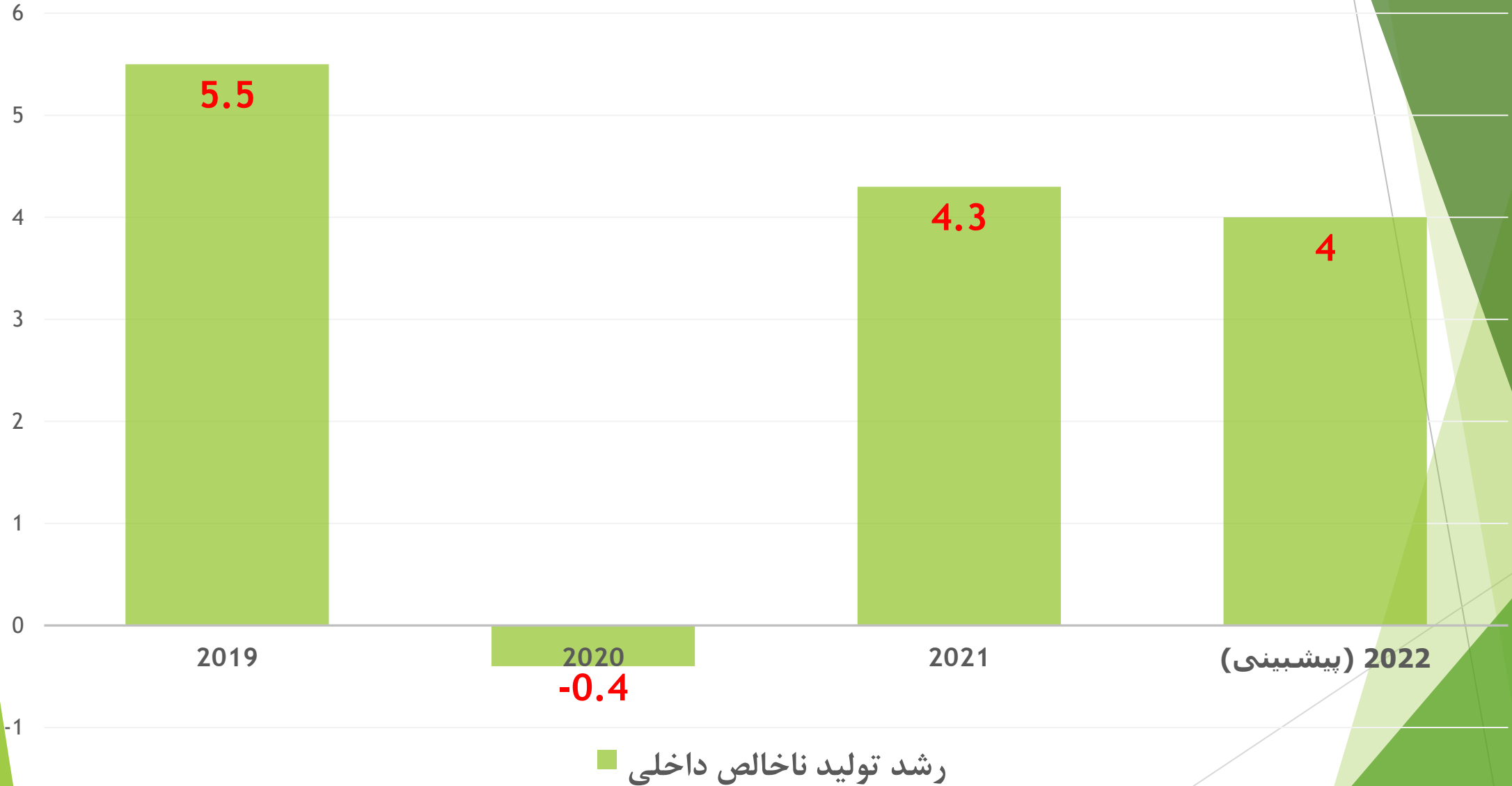
• رشد ۱ درصدی صادرات مواد غذایی

نسبت به سال مالی ۲۰۲۰

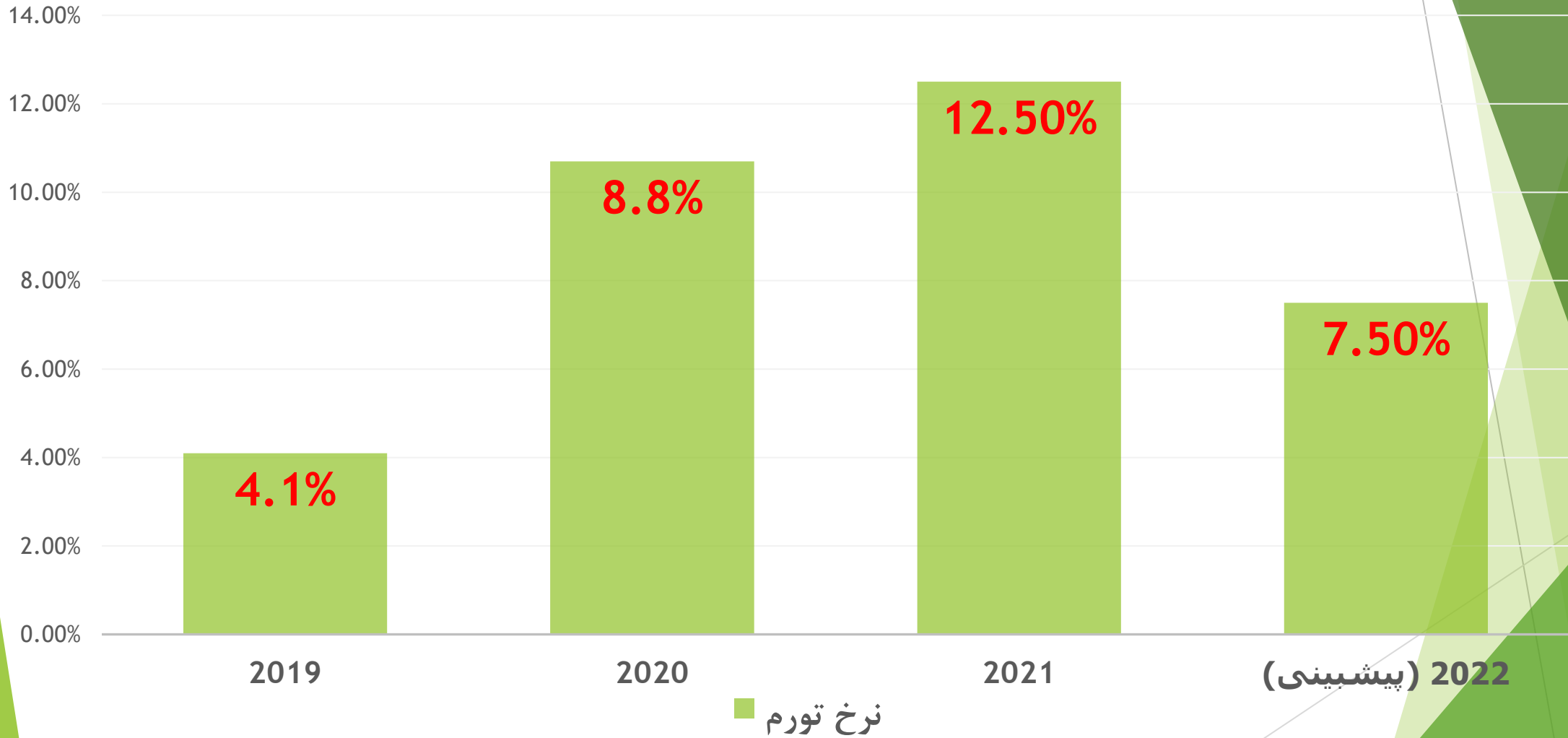
تحليل واردات پاکستان

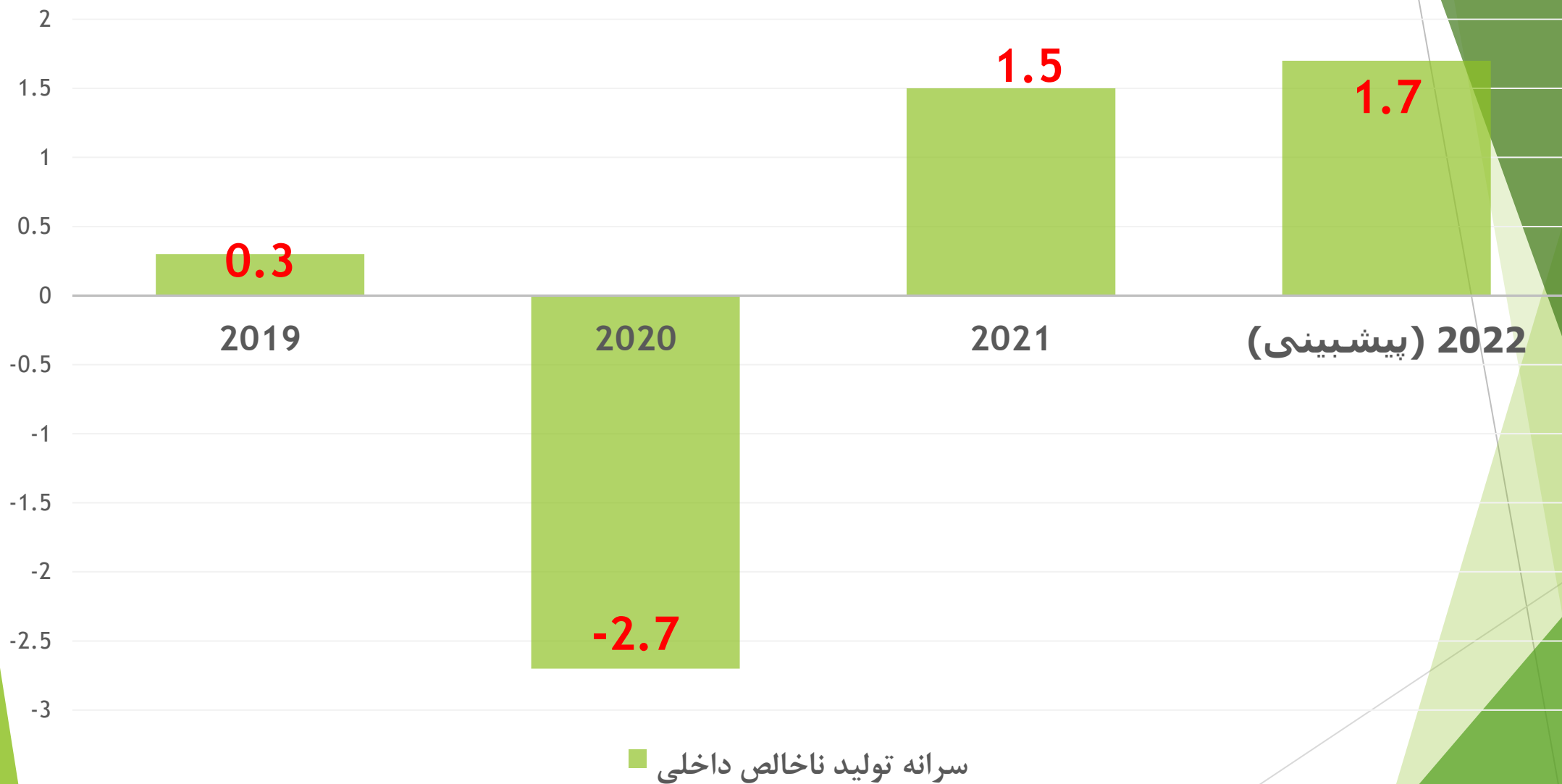
رشد تولید ناخالص داخلی

نرخ تورم

سرانه تولید ناخالص داخلی

اقتصاد کلان پاکستان

▶ تولید ناخالص داخلی: ۲۶۴ میلیارد دلار

▶ ۶۰٪ خدمات

▶ ۲۱٪ صنعت

▶ ۱۹٪ کشاورزی

▶ نرخ رشد ۲۰۲۱ حدود ۴٪

▶ درآمد سرانه: ۱۴۱۰ دلار

▶ نرخ بیکاری: ۴/۷٪

تجارت ایران با پاکستان :

*در سال ۱۴۰۰ کشور پاکستان بعنوان هفتمین مقصد صادراتی کشور بوده است. به طوریکه صادرات ایران به پاکستان از نظر ارزشی ۱۲۶۱ میلیون دلار و از نظر وزنی ۲۹۰۶ هزار تن می باشد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از نظر ارزشی و وزنی به ترتیب ۲۶ و ۱۴ درصد رشد را شاهد می باشیم. سهم صادرات به پاکستان از کل صادرات کشور ۲.۶ درصد می باشد و میانگین ارزش صادرات به پاکستان ۴۳۴ دلار است.

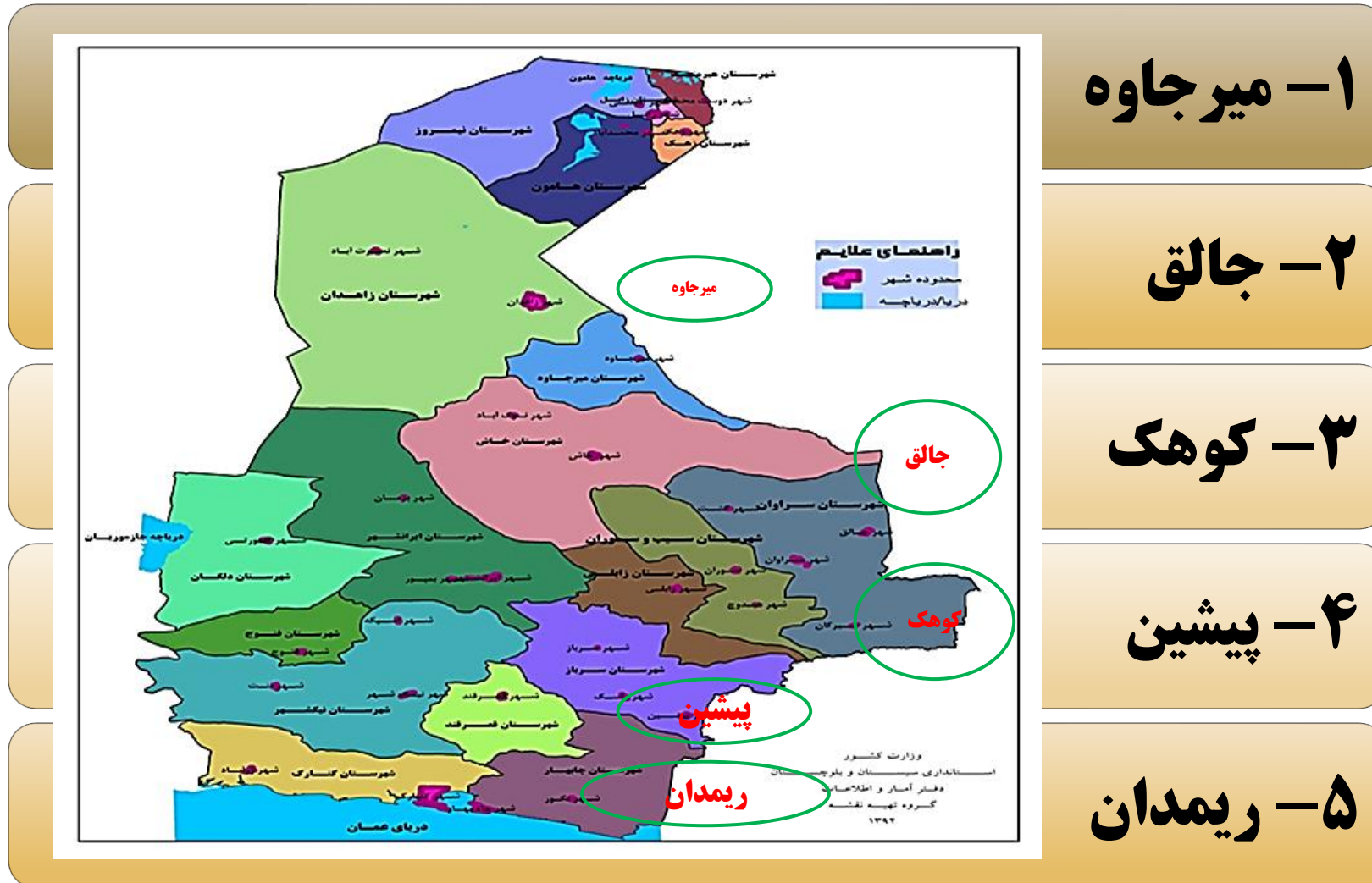
لازم به ذکر است پاکستان در بین کشورهای همسایه بیستمین مبداء واردات می باشد بطوریکه میزان واردات از پاکستان از نظر ارزشی ۳۱۲ میلیون دلار و از نظر وزنی ۳۴۰ هزار تن انجام شده است که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از نظر ارزش و وزن به ترتیب ۷۶ و ۹۴ درصد رشد داشته است.

سهم واردات ایران از پاکستان از کل واردات کشورهای همسایه ۰.۶ درصد می باشد. میانگین ارزش واردات از پاکستان ۹۱۶ دلار است.

لازم به ذکر است با مقایسه وضعیت بیشترین تراز مثبت تجاری ایران با کشورها، از نظر تراز مثبت تجاری، پاکستان با ۹۴۹ میلیون دلار جایگاه پنجم را دارد.

ارزش (میلیون دلار)	بیست قلم عمده کالای صادراتی ایران به پاکستان در سال 1400	ردیف
238	گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل مایع شده غیر مذکور در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	1
88	قیرنفت	2
72	شیرخشک اطفال در بسته بندیهای تحت خلا و یک کیلوگرم کمتر به میزان مصوب شورای اقتصاد	3
59	گوجه فرنگی زراعی	4
41	پسته ها با پوست تازه یا خشک	5
31	روغن و سایر محصولات که از تقطیر قطران های زغال سنگ در درجه حرارت زیاد بدست می آید	6
30	گاز طبیعی	7
25	میله های آهنی یا فولادی، گرم نورد شده دارای دندان، برآمدگی گودی یا بعد از نورد تاب داده شده	8
25	خرما زاهدی تازه یا خشک کرده	9
25	خرما مضافتی تازه یا خشک کرده	10
24	سایر غیر از ردیف های مشمول 39231000 لغایت 39232910	11
22	الکیل بنزن خطی LAB	12
19	تخم گشنیز خرد نشده و ساییده نشده در بسته بندی آماده برای غیر خرده فروشی	13
19	شیرینی (همچنین شکلات سفید) بدون کاکائو که در جای دیگری مذکور نباشد	14
19	کف پوش های غیرمخملی باف، از مواد نسجی سنتتیک یا مصنوعی آماده مصرف.	15
17	پروپان مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	16
15	سایر نان ها؛ غیره؛ فطیر؛ خمیر برای لاک و مهر و خمیرهای خشک کرده آرد غیر مذکور در جای دیگر	17
14	سایر آب میوه تغلیظ شده به استثنای (کنسانتره موز، انبه، گودا، پشن فروت، لیچی)	18
14	بوتان مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	19
14	پوست خام حیوانات از جنس گوسفند و بره، بدون پشم، پیکله شده، دباغی نشده	20

بازارچه های مرزی؛ هم مرز با کشور پاکستان

شروع تجارت با پاکستان :

استراتژی ورود به بازار پاکستان :

سفر به پاکستان

هوایی

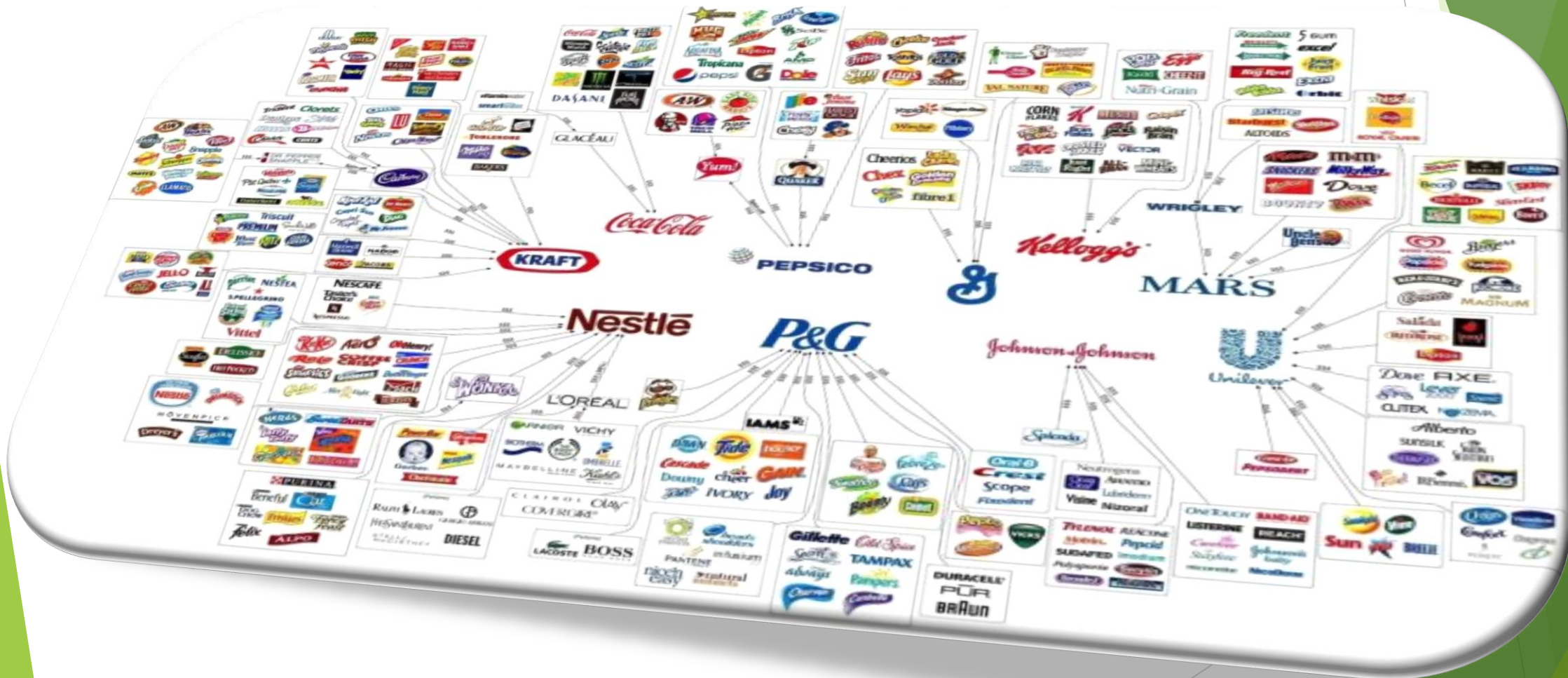

زمینی

حمل و نقل به پاکستان

معرفی شرکتهای بین المللی برتر در پاکستان

قوانین گمرکی پاکستان

پاکستان که از سال ۱۹۹۴ به عضویت سازمان تجارت جهانی درآمد، از سال ۱۹۹۸ به طور اساسی تعرفه کالاهای ورودی را کاهش داد. میزان این کاهش در سال ۲۰۰۲ به اوج رسید و دولت چهار گروه تعرفه شامل ۵، ۱۰، ۲۰ و ۲۵ درصد برای کالاهای مختلف در نظر گرفت. این میزان تعرفه، حتی کمتر از تعرفه های تعیین شده WTO است.

متوسط تعرفه اکنون نزدیک به ۱۵/۲ درصد است که کاهش عمده ای را نسبت به سال ۱۹۹۴ (۵۶ درصد) نشان می دهد. تعرفه برای غالب کالاهای مصرفی ۲۵ درصد، برای کالاهای حد واسط ۱۰ درصد و برای مواد خام پنج درصد می باشد و به هیچ کالایی به منظور صادرات از پاکستان گمرک تعلق نمی گیرد.

❖ محدودیت ها برای صادرات و واردات در پاکستان به قرار زیر می باشد:

- ✓ دولت فدرال مجاز است که بر اساس قوانین مصوب و با براساس بعضی شرایط استثنایی، ورود و خروج کالایی را محدود یا ممنوع نموده و یا مقررات جدیدی برای آن وضع نماید.
- ✓ دولت فدرال می تواند با چاپ اعلامیه در مجله یا روزنامه رسمی تحت شرایط و محدودیت های خاص، که لازم می داند بر هر یک از کالاهای وارداتی یا صادراتی، همان گونه که در جدول های تعرفه آمده، حداکثر به اندازه ارزش تصمیم گیری شده جهت تنظیم آن کالا عوارض وضع نماید.
- ✓ هیچ کالایی بدون مجوز صادر شده از سوی مقامات رسمی و طی کردن مراحل قانونی، اجازه صادرات و واردات ندارد.

مراحل راه اندازی یک کسب و کار در پاکستان :

- ▶ انتخاب یک نام
- ▶ ثبت شرکت که مستلزم پرداخت هزینه است.
- ▶ باز کردن یک حساب بانکی در بانک‌های مورد تأیید دولت پاکستان و سپرده گذاری اولیه
- ▶ ارائه اسناد، مدارک و فرم‌های مربوط به ثبت و رهن
- ▶ بازرسی و تغییرات
- ▶ فرم درخواست از سازمان امنیت و تبادلات ارزی
- ▶ گرفتن تأییدیه بیمه و سایر مراحل ثبت
- ▶ ارائه سایر اسناد

چالش های بازار پاکستان :

نقل و انتقالات بانکی

برقراری تجارت آزاد
فیما بین دو کشور

قرارداد تعرفه های
ترجیحی

صنایع مهم پاکستان

- ▶ نساجی
- ▶ رتبه سوم تولید نخ در دنیا
- ▶ 48% سهم از کل تولید صنعتی پاکستان
- ▶ 40% سهم از کل نیروی کار پاکستان
- ▶ کفش (هفتمین تولیدکننده بزرگ دنیا)
- ▶ وسایل پزشکی (به خصوص وسایل اتاق عمل)
- ▶ وسایل ورزشی (به خصوص توپ ورزشی)
- ▶ صنایع نیشکر
- ▶ سیمان
- ▶ کود شیمیایی

عمده ترین تولیدات کشاورزی پاکستان

- ▶ برنج (جزء ده تولیدکننده بزرگ دنیا)
- ▶ گندم (جزء ده تولیدکننده بزرگ دنیا)
- ▶ انبه (جزء ده تولیدکننده بزرگ دنیا)
- ▶ نارنگی (جزء ده تولیدکننده بزرگ دنیا)
- ▶ نیشکر (جزء ده تولیدکننده بزرگ دنیا)
- ▶ شیر (جزء ده تولیدکننده بزرگ دنیا)

تحليل صادرات مواد غذایي پاکستان

درصد تغییر نسبت به سال مالی ۲۰۲۰		میزان صادرات در سال مالی ۲۰۲۱ (دلار)	گروه کالایی
وزن	ارزش		
-۱۱٪	-۶٪	۲,۰۴۱,۰۰۰,۰۰۰	برنج
+۲۲٪	+۱۱٪	۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰	میوهجات
+۴٪	+۲٪	۴۱۴,۰۰۰,۰۰۰	ماهی
+۱۴٪	+۹٪	۳۳۱,۰۰۰,۰۰۰	گوشت
+۱۵٪	+۷٪	۳۱۹,۰۰۰,۰۰۰	سبزیجات

تحليل صادرات محصولات صنعتی پاکستان

درصد تغییر نسبت به سال مالی ۲۰۲۰		میزان صادرات در سال مالی ۲۰۲۱ (دلار)	گروه کالایی
وزن	ارزش		
عدم انتشار آمار	+٪۱۴	۱,۱۴۹,۰۰۰,۰۰۰	مواد شیمیایی
عدم انتشار آمار	+٪۱۹	۵۶۲,۰۰۰,۰۰۰	محصولات چرمی
عدم انتشار آمار	+٪۲۰	۴۲۸,۰۰۰,۰۰۰	تجهیزات پزشکی
عدم انتشار آمار	+٪۶	۲۷۸,۰۰۰,۰۰۰	کالاهای ورزشی
عدم انتشار آمار	+٪۵	۱۳۱,۰۰۰,۰۰۰	کفش

تحليل واردات كالاهاى صنعتى پاكستان

درصد تغيير نسبت به سال مالى ۲۰۲۰		میزان واردات در سال مالى ۲۰۲۱ (دلار)	گروه كالاىي
وزن	ارزش		
عدم انتشار آمار	+٪۵۱	۲,۰۶۵,۰۰۰,۰۰۰	گوشى موبایل
عدم انتشار آمار	+٪۴۰	۱,۹۱۳,۰۰۰,۰۰۰	ماشين آلات نيروگاهى
عدم انتشار آمار	-٪۲۶	۱,۶۶۳,۰۰۰,۰۰۰	ماشين آلات برقى
عدم انتشار آمار	+٪۲۵	۵۹۱,۰۰۰,۰۰۰	ماشين آلات نساجى
عدم انتشار آمار	+٪۲۲	۴۶۰,۰۰۰,۰۰۰	كامپيوتر و ماشين ادارى

تحليل واردات مواد شیمیایی پاکستان

درصد تغییر نسبت به سال مالی ۲۰۲۰		میزان واردات در سال مالی ۲۰۲۱ (دلار)	گروه کالایی
وزن	ارزش		
+۰.۲۰٪	+۰.۳۰٪	۲,۴۷۲,۰۰۰,۰۰۰	مواد پلاستیکی
-۰.۵۱٪	+۰.۳۹٪	۱,۳۹۰,۰۰۰,۰۰۰	مواد اولیه دارویی
+۰.۶٪	+۰.۲۶٪	۷۱۸,۰۰۰,۰۰۰	کود شیمیایی

تحليل واردات مواد غذائي پاکستان

درصد تغيير نسبت به سال مالي ۲۰۲۰		میزان واردات در سال مالي ۲۰۲۱ (دلار)	گروه کالايي
وزن	ارزش		
+/.۸	+/.۴۵	۲,۶۶۸,۰۰۰,۰۰۰	روغن پالم
عدم انتشار آمار	عدم انتشار آمار	۹۸۳,۰۰۰,۰۰۰	گندم
+/.۵	+/.۱۵	۷۰۹,۰۰۰,۰۰۰	حيوانات
+/.۱۷	+/.۹	۵۸۰,۰۰۰,۰۰۰	چاي
+/.۳۲	+/.۲۹	۲۲۴,۰۰۰,۰۰۰	ادويه جات

تحليل واردات مواد معدنی پاکستان

درصد تغییر نسبت به سال مالی ۲۰۲۰		میزان واردات در سال مالی ۲۰۲۱ (دلار)	گروه کالایی
وزن	ارزش		
+٪۲۱	+٪۲۲	۱,۸۵۷,۰۰۰,۰۰۰	آهن قراضه
+٪۲۵	+٪۲۷	۱,۹۵۹,۰۰۰,۰۰۰	فولاد
عدم انتشار آمار	+٪۲۲	۱۷۵,۰۰۰,۰۰۰	آلومینیوم

ظرفیت های صادراتی ایران در زمینه کشاورزی :

کنسائتره ، کنسرو و کمپوت

صیفی جات ، میوه های
گرمسیری و سردسیری
،سبزیجات تازه و خشک
کرده ، مرکبات

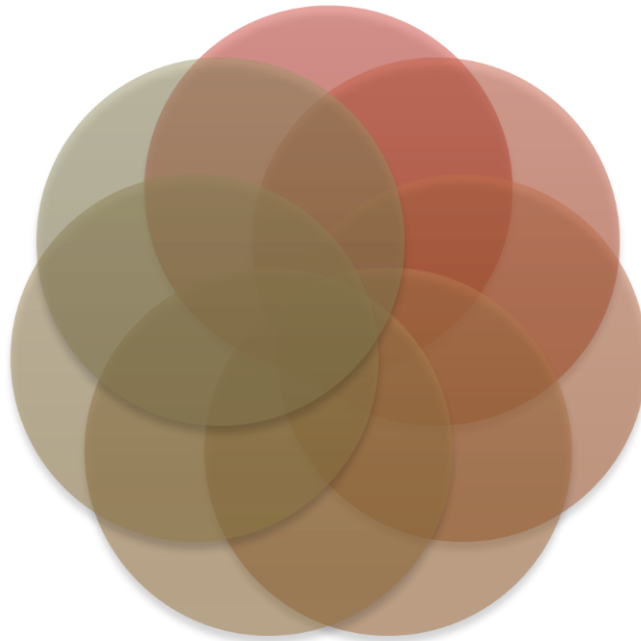
آبمیوه ، سرکه ، عرقیات

شیرینی و شکلات ، خرما ،
عسل ، خشکبار

زعفران

ماکارونی ، رب گوجه فرنگی

آبزیان

ظرفیت های صادراتی ایران در زمینه صنعت و معدن :

سوختهای معدنی، نفت و
گاز ، محصولات شیمیایی و
پتروشیمی

مبلمان، رزینهای مختلف،
قطعات ریخته گری.

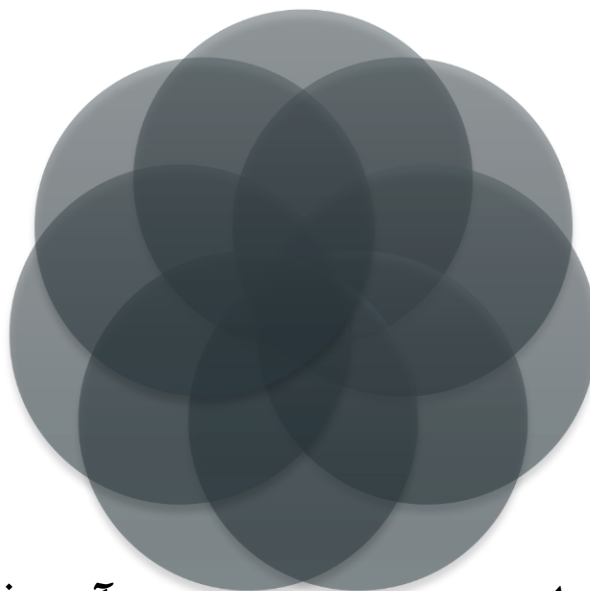
محصولات دارویی ،
محصولات سرامیکی،

سنگ فلز و جوش، سنگ
مرمر،

پلاستیک و محصولات
پلاستیکی،

آهن و فولاد و آلیاژهای آن
، موم های نفتی و معدنی،
سیمان پورتلند سفید،

ماشین آلات و تجهیزات
برقی و ابزار کامپیوتر،
کاتد مس، وسایل نقلیه،

ظرفیتهای گردشگری ایران برای اتباع پاکستان :

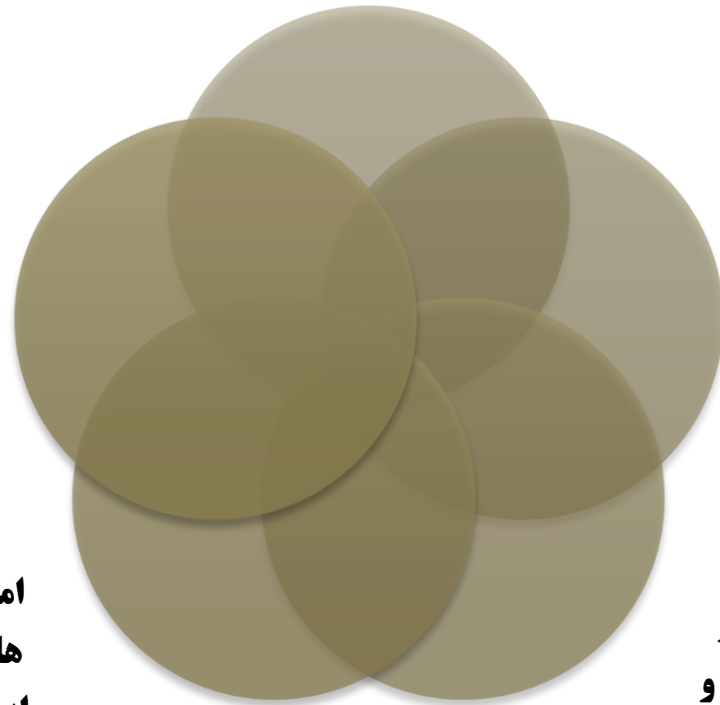
گردشگران پاکستانی علاقمند به
زیارت بارگاه امام رضا(ع) هستند.

ایجاد خط اتوبوس رانی بین
کوئته پاکستان و شهر مشهد

غالب گردشگران پاکستانی از
طریق زاهدان به مشهد مسافرت
میکنند.

امکان بهره برداری از ظرفیت
های گردشگری سایر شهرهای
ایران به ویژه اصفهان، شیراز و
مناطق شمال کشور

بیش تر مسافران پاکستانی از
لحاظ اقتصادی در سطح پائین و
متوسط جامعه قرار دارند.

ظرفیت های صادراتی ایران در زمینه خدمات فنی - مهندسی :

مشارکت در پروژه های
مختلف صنعتی به صورت
Joint Venture

مشارکت در طرح های
استخراج معادن

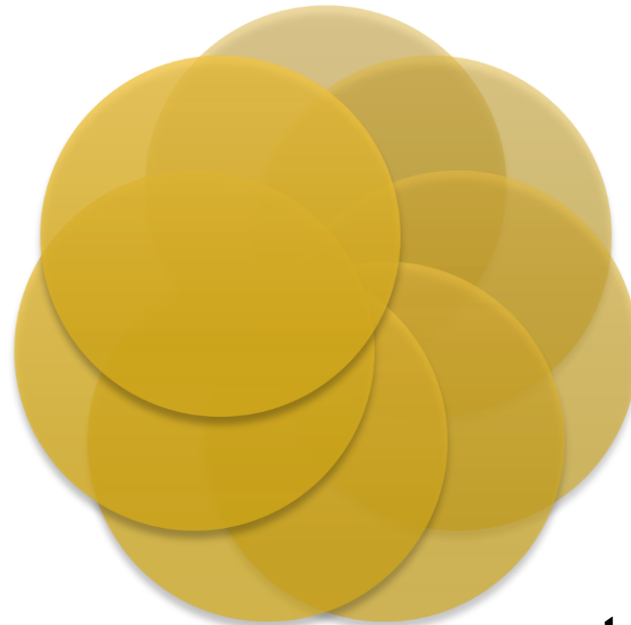
مشارکت در پروژه های
نفت گاز و پتروشیمی

مشارکت در طرح های
احداث سد و راه

مشارکت در پروژه های
راه آهن و جاده ریلی

مشارکت در طرح های
نیروگاهی

مشارکت در طرح های
اتومبیل سازی و قطعات
یدکی

خدمات فنی و مهندسی پاکستان

- ▶ خدمات مهندسی ملی پاکستان (NESPAK)
- ▶ خدمات مهندسی ملی پاکستان، یک شرکت دولتی چندملیتی مستقر در پاکستان و یک پیمانکار انرژی است که خدمات مشاوره، ساخت و ساز، مهندسی و مدیریت را در سطح جهانی ارائه می دهد. [۲]
- ▶ یکی از بزرگترین شرکت های مدیریت مشاور مهندسی در آفریقا و آسیا است.
- ▶ دفتر مرکزی شرکت در لاهور با دفاتری در ریاض، مسقط، تهران، کابل، دوحه و لندن واقع شده است.
- ▶ نسپاک در ایران
- ▶ دفتر نسپاک تهران در سال ۱۳۶۹ اولین پروژه کمک فنی خود را به مهندسان مشاور مهتاب قدس دریافت کرد.
- ▶ نسپاک در ۲۴ سال فعالیت تجاری خود در ایران، مجموعاً ۱۵ پروژه به ارزش ۱۰۳۱ میلیون دلار آمریکا را خریداری کرد.
- ▶ نسپاک عمدتاً برای پروژه های سدسازی در جمهوری اسلامی ایران که مهندسی منابع آب نقطه قوت نسپک باقی مانده بود، خدمات ارائه می کرد.
- ▶ در سال ۲۰۰۳، فعالیت های دفتر منطقه ای به دلیل اوضاع اقتصادی و سیاسی ایران محدود شد.
- ▶ دفتر منطقه ای NESPAK در سال ۲۰۰۶ دوباره فعال شد و فعالیت تجاری آن تا سال ۱۳۹۲ در جمهوری اسلامی ایران ادامه داشت.

پروژه های عمده نسیپاک در ایران :

طرح احیای سیلاب رودخانه سیستان

پروژه سد کارون

پروژه بهبود آبیاری

طرح اجرای بخش آب اهواز

پروژه مدیریت یکپارچه آب و زمین البرز

پروژه ویلاهای سفیر اندونزی

خط انتقال برق برای واردات برق از ایران به
پاکستان

۱. بخش خودرو پاکستان

- ▶ بخش خودرو ششمین بخش تولیدی بزرگ در پاکستان محسوب می شود و بنابراین برای اقتصاد پاکستان از اهمیت بالایی برخوردار است.
- ▶ صنعت خودروسازی پاکستان با یک کارخانه خودروسازی که توسط جنرال موتورز در سال ۱۹۴۹ راه اندازی شد آغاز شد.
- ▶ برای دستیابی به ۷۵ درصد سطح محتوای محلی، تولیدکنندگان خودرو شروع به جستجوی منابع محلی کردند.
- ▶ آنها همچنین شروع به ارائه کمک های فنی به تولیدکنندگان قطعات خودرو برای تضمین کیفیت و عرضه بدون وقفه کردند که منجر به توسعه صنعت فروش خودرو شد.
- ▶ صنعت خودرو پاکستان با سهم سالانه ۲.۸ درصد در تولید ناخالص داخلی ششمین زیر بخش تولیدی بزرگ است.
- ▶ بخش خودرو همچنان رشد می کند تا در قالب سرمایه گذاری های خارجی، درآمدهای ارزی، اشتغال و درآمدزایی به اقتصاد داخلی کمک شایانی کند.

۲. صنعت کالاهای سرمایه ای پاکستان

- ▶ • کالاهای سرمایه ای دارایی های مشهودی هستند که در فرآیند تولید برای تولید محصولات و خدمات استفاده می شوند.
- ▶ • شامل ساختمان ها، ماشین آلات، تجهیزات، وسایل نقلیه و ابزار می شود.
- ▶ • صنعت کالاهای سرمایه ای پاکستان در بخش های سازمان یافته و غیر سازمان یافته متمرکز شده است.
- ▶ • خوشه های عمده تولید در فیصل آباد، گوجرانوالا، لاهور و کراچی هستند و همچنین در صادرات محصولات به خاورمیانه، ایالات متحده آمریکا، آفریقا و چین مشارکت دارند.

▶ ذخایر مواد معدنی به وسعت ۶۰۰.۰۰۰ کیلومتر مربع

▶ دومین کشور غنی از معادن نمک

▶ پنجمین کشور غنی از ذخایر مس و طلا

▶ دومین کشور غنی از ذخایر ذغال سنگ

از میان ۹۲ ماده معدنی شناخته شده، ۵۲ مورد به صورت تجاری مورد بهره برداری قرار گرفته و

تولیدی معادل ۶۸.۵۲ میلیون تن در سال را دارد. این بخش با رشد سالانه ۲ الی ۳ درصد، بیش

از ۵۰۰۰ معدن عملیاتی، ۵۰۰۰۰ بنگاه و اشتغال مستقیم ۳۰۰.۰۰۰ نفر، بسیار امیدبخش است.

علیرغم پتانسیل بسیار بالا، بخش مواد معدنی تنها ۳ درصد از GDP پاکستان را تشکیل میدهد. این

مسأله به دلیل مشکلات درهم تنیده شامل نبود زیرساخت مناسب در معادن، سطح پایین تکنولوژی

در معادن و کمبود نیروی کار نیمه ماهر، حمایت مالی اندک و ضعف در بازاریابی است

بایدها و نبایدها و سنت های تجاری

- ▶ ملاقات ها در کشور پاکستان معمولاً حالتی رسمی دارد، از این رو بهتر است در زمان اولین ملاقات سلام خود را به صورت hello Mr. و یا السلام علیکم صاحب... شروع نماییم.
- ▶ تعارفات مرسوم در ایران تنها در ایران کاربرد دارد و از انجام آنها در دیگر کشور ها پرهیز نموده چون حتماً قبول خواهند کرد!! (مانند قابل شما را ندارد، بفرمایید نهار در خدمت باشیم و...)
- ▶ به شدت از بوسیدن مردان (روبروسی سبک ایرانی) و هرگونه ارتباط فیزیکی غیر اسلامی با مردان پرهیز کنید!!! لیکن زنان میتوانند در صورت شناخت و دوستی یکدیگر را ببوسند.
- ▶ در صورتیکه که رابطه دوستانه نزدیکی با فرد ملاقات شونده ندارید از اظهار نظر سیاست داخلی و مذهبی خودداری نمایید.
- ▶ تخفیف گرفتن و مذاکره جهت کاهش قیمت چه در حوزه خرد و چه کلان بسیار مرسوم است پس بدون چانه زنی بر سر قیمت میز مذاکره را ترک نکنید و در ارائه قیمت ها نیز این موضوع را در نظر گرفته و قیمت بالاتری را پیشنهاد دهید.
- ▶ اشاره نمودن به افراد و حتی اشیا با انگشت اشاره در فرهنگ این کشور توهین آمیز تلقی می گردد و باید عمل اشاره نمودن را با تمامی انگشتان دست انجام داد.
- ▶ پاکستانی ها بر خلاف غربی ها در زمان اولین ملاقات از لبخند زدن خودداری می کنند و این لزوماً به معنی جدیت زیاد آنها نیست.

اتاق مشترک بازرگانی ایران و پاکستان

عنوان	توضیحات
ریاست اتاق مشترک بازرگانی ایران و پاکستان	آقای دکتر عبدالحکیم ریگی میرجاوه
اعضاء هیات رئیسه	آقای امان اللہ شهنوازی (نائب رئیس اول) آقای محمد شریف رخشانی اصیل (نائب رئیس دوم) آقای لعل محمد بلوچ زھی (خزانہ دار) آقای غلام سرور نونی زھی (عضو هیات مدیره) آقای محمد علی نشاطی (عضو هیات مدیره) آقای محمود تھی دست (عضو هیات مدیره) آقای علی ریگی میرجاوه (عضو هیات مدیره) آقای علی عظیم زاده (عضو هیات مدیره) آقای محمد ایوب ریگی میرجاوه (عضو هیات مدیره) آقای محمد عمر ریگی میرجاوه (عضو هیات مدیره)
بازرسان	آقای محمد خدابخشی گنگان آقای عبدالستار ریگی حقیقی
مشاور عالی اتاق مشترک بازرگانی ایران و پاکستان	آقای محمد حاجی آقازاده رودسری
دبیر کل اتاق مشترک بازرگانی ایران و پاکستان	خانم فہیمہ دامرودی
امور بین الملل و مدیر داخلی اتاق مشترک بازرگانی ایران و پاکستان	آقای فواد فصیحی
تلفکسی	۰۲۱-۸۸۳۸۱۳۲۰
شماره تماس / واتساپ دبیر کل اتاق مشترک بازرگانی ایران و پاکستان	۰۹۰۲۵۳۱۵۱۷۹
ایمیل	irpkjcc@gmail.com
اینستاگرام	@irpkjcc